

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ζωή μας στην Αθήνα έχει γίνει πολύ δύσκολη. Μένουμε σε δυο δωμάτια, στο υπόγειο μιας πολυκατοικίας. Λίγοι άνθρωποι κατεβαίνουν τα σκαλοπάτια, για να φτάσουν ως εδώ, κυρίως μερικοί συγγενείς μας, που έρχονται πότε πότε να μας δουν. Το παράθυρό μας είναι πλάι στο δρόμο. Δε φαίνεται ο ουρανός. Όμως μπορώ να βλέπω τη βροχή, τις ρόδες των αυτοκινήτων και τα πόδια των περαστικών. Από το βάδισμά τους έχω μάθει να ξεχωρίζω αν είναι χαρούμενοι και ξεκούραστοι ή όχι. Άλλοι περπατάνε ζωηρά κι άλλοι αργά, με κόπο.

Συχνά, κάποιος αφήνουνε τις σακούλες με τα σκουπίδια τους μπροστά και τότε σκοτεινιάζουν όλα. Η μητέρα παρακάλεσε τον κυρ Ανέστη να κάνει παρατήρηση σ' αυτούς που παρατάνε τις σακούλες τους κοντά στη μύτη μας.

- Δεν το ξέρουν πως εδώ κάτω μεγαλώνουνε παιδιά; διαμαρτυρήθηκε η μητέρα, παλεύοντας να βρει κατανόηση.

Εκείνος κατσούφιασε και, ξύνοντας τη φαλάκρα του, έριξε θυμωμένος τα βάρη σε ανώστους.

- Είναι αναίσθητοι και αδιάφοροι, της είπε. Τα βγάζουν στα κρυφά τις νύχτες. Αποφεύγουμε να ανοίξουμε τα τζάμια, για να μην αναπνέουμε σκόνες και καυσαέια, και για να μη μυρίζει άσχημα το σπίτι μας.

Σκέφτομαι πόσο θαυμάσια πρέπει να νιώθουνε τα πουλιά. Πετάνε ψηλά, χαίρονται την ελευθερία τους και παίζουνε με τις ηλιαχτίδες. Πότε πότε η καρδιά μου φτερουγίζει μαζί τους σε πανέμορφα λιβάδια που τα στολίζουνε θυμάρια, μολόχες, αγριολούλουδα και μυρτιές.

Σε τέτοιες στιγμές τα μάτια μου πλημμυρίζουνε χρώματα. Ξεχνώ τη βαρύνουσα αιματηρή πολιτεία της μελαγχολίας, σκεπάζω με τα χέρια το πρόσωπό μου και, μμμμς, ταξιδεύω σε παραμυθένιους τόπους, γεμάτους ανθισμένες βυσσίνες, καδρύς, αμυγδαλιές και πυκνόφυλλα πλατάνια.

(Από το ημερολόγιο του Γρηγόρη)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Αφού διαβάσετε το κείμενο να εξηγήσετε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο Γρηγόρης και η οικογένειά του κατά τη διαμονή τους στην πόλη.

(Μονάδες 2,5)

2. Να βρείτε τη θεματική περίοδο, τις λεπτομέρειες και την κατακλείδα στην πρώτη παράγραφο του κειμένου. Να δώσετε το περιεχόμενο της τελευταίας παραγράφου με ένα σύντομο πλαγιότιτλο.

(Μονάδες 2,5)

3. Α) Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε το συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων λέξεων.

α) Είναι αναίσθητοι κι αδιάφοροι, της είπε.

β) Σε τέτοιες στιγμές τα μάτια μου πλημμυρίζουνε χρώματα.

γ) Πότε πότε η καρδιά μου φτερουγίζει σε πανέμορφα λιβάδια.

δ) Όμως μπορώ να βλέπω τα πόδια των περαστικών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Β) Να χωρίσετε την παρακάτω παράγραφο σε κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις και να βρείτε τον τρόπο σύνδεσης των προτάσεων.

Κάποιοι αφήνουν τις σακούλες με τα σκουπίδια τους μπροστά και τότε σκοτεινιάζουν όλα. Η μητέρα παρακάλεσε τον κυρ Ανέστη να κάνει παρατήρηση σ' αυτούς που παρατάνε τις σακούλες τους κοντά στη μύτη μας.

(Μονάδες 2,5)

4. α) Για το καθένα από τα παρακάτω ρήματα να σχηματίσετε από δύο παράγωγες λέξεις (ουσιαστικά ή επίθετα) : **σκεπτόμαι, μαθαίνω, ανοίγω, σκεπάζω.**

β) Να γράψετε από μια σύνθετη λέξη που να έχει ως πρώτο συνθετικό τις λέξεις **κόσμος, παιδί, θάλασσα** (σύνολο τρεις λέξεις) και από μια σύνθετη λέξη που να έχει ως δεύτερο συνθετικό τις λέξεις **ουσία, αίσθηση, καρδιά** (σύνολο τρεις λέξεις).

(Μονάδες 2,5)

5. Να υποθέσετε ότι γράφετε μια επιστολή στο Γρηγόρη. Με την επιστολή αυτή τον καλείτε να έρθει για λίγες μέρες στο δικό σας τόπο και του παρουσιάζετε πόσο διαφορετική είναι η ζωή εδώ σε σχέση με τη ζωή στην πόλη. (Σε δύο παραγράφους)

(Μονάδες 10)

